

Piliakalniai ir Vilniaus pilys – ant kalnų gimusi galia

Pamokos informacija:

- **Dalykas:** Pasaulio pažinimas
 - **Klasė:** 1–4 klasės
 - **Pamokos trukmė:** 45 min
 - **Mokymo priemonės:** žemėlapiai, iliustracijos, vaizdo medžiaga, kinetinis smėlis
-

1. Pamokos tikslai ir uždaviniai

Tikslas:

- Supažindinti mokinius su piliakalnių reikšme Lietuvos istorijoje ir mokyti atskirti natūralų kalną nuo piliakalnio per praktinę veiklą.

Uždaviniai:

1. Sužinoti, kas yra piliakalniai ir kuo jie svarbūs.
 2. Aptarti piliakalnių atsiradimą, funkcijas ir reikšmę.
 3. Paaikškinti skirtumus tarp natūralių kalvų ir piliakalnių.
 4. Praktinėje veikloje sukurti piliakalnio modelį iš kinetinio smėlio, suteikti jam pavadinimą ir jį pristatyti.
-

2. Pamokos eiga

1 dalis. Įvadas (5 min.)

- **Klausimai mokiniams:**
 - Ar esate matę ar lankę piliakalnį?
 - Kaip manote, kas tai yra ir kodėl jie buvo kuriami?
 - Kuo piliakalnis skiriasi nuo paprasto kalno?
- **Trumpas teorinis pristatymas:**
 - Kas yra piliakalniai? (rodomos iliustracijos)
 - Kaip ir kodėl jie buvo supilti? (gynybinė ir gyvenamoji funkcijos)

- Kokie yra žymiausi Lietuvos piliakalniai? (Gedimino, Kernavė, Aukštųjų Šančių, Sprūdės ir kt.)
- Piliakalniai Vilniuje – ar jie dar išlikę?

2 dalis. Vilniaus piliakalniai (10 min.)

- Piliakalniai Vilniuje – ar jie dar išlikę?

Mokytojo pasakojimas + paveikslėliai

- **Gedimino kalnas** – Aukštutinė pilis (iki šiol stovi tik pilies bokštas!)
- **Kreivoji pilis** – buvo dabartiniame Kalnų parke (sudegė).
- **Žemutinė pilis** – buvo ten, kur dabar Katedros aikštė, Mindaugo paminklas, Vilniaus pilių kupolas.

3 dalis. Praktinė veikla: „Mūsų piliakalnis“ (25 min.)

1 etapas. Komandų formavimas (5 min.)

- Klasė pasidalina į dvi komandas. Kiekviena komanda gauna kinetinio smėlio ir pradeda kurti piliakalnį.

2 etapas. Piliakalnio statyba (10 min.)

- Vaikai lipdo piliakalnį, galvoja apie jo įtvirtinimus ir detales (griovius, pylimus, sienas).
- Galima pridėti mažų medinių ar popierinių figūrėlių, imituojančių senovinius pastatus.

3 etapas. Piliakalnio pavadinimo ir istorijos kūrimas (5 min.)

- Kiekviena komanda sugalvoja savo piliakalnio pavadinimą.
- Mokiniai trumpai sukuria piliakalnio legendą:
 - Kas jame gyveno?
 - Kodėl jis buvo pastatytas?
 - Kaip jį gynė?

4 etapas. Piliakalnio pristatymas (5 min.)

- Kiekviena komanda pristato savo piliakalnį ir jo istoriją klasės draugams.
- Aptariama, kaip jiems sekėsi, ką jie sužinojo.

3. Apibendrinimas ir refleksija (5 min.):

- Kuo piliakalniai skiriasi nuo kalvų?
 - Kodėl jie buvo svarbūs mūsų protėviams?
 - Ką naujo šiandien sužinojote?
 - **Diskusija:**
 - Ką galime padaryti, kad piliakalniai išliktų ateities kartoms?
 - Ar norėtumėte apsilankyti tikrame piliakalnyje?
-

4. Vertinimas:

- Mokinių įsitraukimas į diskusiją ir praktinę veiklą.
 - Kūrybiškumas, komandinio darbo kokybė, piliakalnio pristatymas.
-